

INFORMACE pro příbuzné a blízké pacientů přijatých na oddělení anestezie, resuscitace a intenzivní péče

Vážená paní, vážený pane,

na našem oddělení je hospitalizován Váš příbuzný blízká osoba.

Náš lékařský a ošetrovatelský tým se o pacienta intenzivně 24 hodin denně stará ve snaze, aby se jeho zdravotní stav zlepšil.

Následující informace slouží k tomu, aby jste se lépe orientovali v prostředí, kde se nachází Váš blízký. I vy hrajete důležitou roli v péči o Vaše blízké. Známa tvář a dotek milujícího člověka zlepšuje duševní a emocionální stav nemocných.

Pokoj JIP

Na jednotce intenzivní péče poskytujeme péči pacientům, jejichž zdravotní stav vyžaduje neustálé sledování, vyhodnocování a nezbytnou podporu či náhradu základních funkcí lidského organismu (dýchání, vylučování, srdeční činnost) a také těm, kterým tyto komplikace hrozí. Pro některé pacienty po operaci je to plánovaná zastávka. Pro jiné může být pobyt na JIP neočekávanou událostí.

Pacienti na JIP

Na jednotce intenzivní péče pečujeme o pacienty s různými onemocněními. Většina přístrojů na pokoji vydává zvuky, svítí, ukazuje křivky nebo čísla. Personál našeho oddělení zajišťuje svým profesionálním jednáním Vašemu blízkému vysoce specializovanou medicínskou péči a důstojnost. Někdy můžete spatřit nemocné odhalené. Je to proto, abychom mohli sledovat drény, obvazy, katétrů anebo proto, že nemocní mají vysokou tělesnou teplotu.

Tým JIP

Tým JIP tvoří lidé pečující o Vaše blízké. Péče o kriticky nemocné je týmová práce a Vy jste součástí tohoto týmu. Zde je výčet některých členů týmu, které můžete potkat:

Ošetřující lékař - každý pacient má svého ošetřujícího lékaře, který má na starosti péči o něj.

Konziliární lékař - přivolaný lékař jiné specializace.

Sestra se specializovanou způsobilostí v intenzivní péči.

Všeobecná sestra, zdravotnický záchranář, fyzioterapeut, radiologický asistent, nutriční terapeut, psycholog, praktická sestra, ošetrovatel, sanitář.

Na našich odděleních se vyskytují studenti zdravotnických povolání.

Návštěva JIP

Naše lůžkové oddělení je „uzavřeným“ oddělením a návštěvy se řídí provozem oddělení a případným aktuálním epidemiologickým nařízením nebo jsou možné pouze po dohodě s ošetřujícím lékařem. Základní informace o pacientovi jsou podávány po předchozí domluvě telefonicky a **na základě smluveného hesla pro identifikaci**, informace o zdravotním stavu podává ošetřující lékař nejbližším příbuzným (před podáním informace může být vyžadováno ověření totožnosti).

Před návštěvou JIP Vás požádáme, abyste nám zavolali a zjistili, zda je návštěva možná. Všichni návštěvníci musí při návštěvě svého blízkého nosit ochranný oděv (daný dle aktuální epidemiologické situace, většinou se jedná o ochranný plášť, návleky a roušku či respirátor FFP 2 či KN95). Ochranný oděv je k zakoupení v automatu ve vstupní hale v přízemí budovy Centra akutní medicíny (CAM) u výtahů nebo v nemocniční lékárně.

Návštěvníci si musí před a po návštěvě vždy odezinfikovat ruce. „Zásobníky s dezinfekcí“ jsou pro Vaši potřebu umístěny u vchodu a východu na JIP, nebo jsou u boxu s pacientem. Na oddělení není možné nocovat. Kapacita je omezená a není zde místo pro více než dva návštěvníky současně. Někdy budete požádáni, abyste počkali na chodbě.

Např.: Pacient je v nestabilním stavu a potřebuje veškerou péči celého týmu, který o něho pečuje. V této chvíli zde nemusí být nikdo, kdo by Vám dal informace, které potřebujete. Pokusíme se zodpovědět Vaše dotazy, jakmile bude moci sestra či lékař opustit pacienta. Nebo může nastat příjem jiného pacienta. Lékař také může provádět některý z výkonů. O chvíli strpení budete také požádáni během výměny sester od 6:00 do 6:30 a od 18:00 do 18:30 a během lékařské vizity.

Dětsí návštěvníci na JIP

Lékař pečující o Vašeho blízkého rozhodne, kdo ho může navštívit. Návštěvu dětem do 15 let nedoporučujeme. Děti ve školním věku jsou náchylnější k nachlazení a onemocnění, a mohou nevědomky vnést na JIP nákazu. Pacienti po operaci jsou vysoce náchylní k infekci. Některé pohledy a zvuky mohou působit na děti a mladistvé děsivě.

Tipy pro návštěvy

- Oslovte pacienta, dejte mu vědět, že jste u něj. Známý hlas ho uklidní.
- Zmiňte se o čase. Pacient může být zmaten z narušeného spaní a umělého osvětlení.
- Nebojte se pacienta dotknout.
- Omezte svůj rozhovor na témata, která pacienta nerozruší. Pokud pacient něco nemá slyšet, nechte si to pro sebe.
- Sdělte pacientovi přání všeho dobrého a vyjádřete podporu ze strany rodiny a přátel.
- Naslouchejte, pokud se chce pacient vypovídat.

- Pokud Váš blízký projeví znepokojení, respektujte to. Nikdo nechce slyšet: „Jsi v pořádku.“, když není. Některá témata mohou způsobit rozrušení, ale mlčet o nich, může být ještě horší.
- I pouhé sezení u lůžka může působit uklidňujícím dojmem. Nemocnému se lépe usíná, odpočívá.
- Nedotýkejte se pokojového vybavení. Mnoho lidí se snaží pomoci s nastavením lůžka. Z různých důvodů může být nutné, aby pacient byl v určité poloze, a proto se raději zeptejte.
- Pokud chcete nemocnému na JIP něco donést, **porad'te se s ošetřujícím personálem**, např. květiny na JIP nesmí.

Tipy pro komunikaci s lékaři a sestrami

- Představte se sestře, která pečuje o Vašeho blízkého, zjistěte, kteří lékaři se o něj starají.
- Pokud máte nějaké dotazy, sepište si je. Pomůže Vám to, až budete hovořit s lékařem.
- Zvolte si „rodinného mluvčího.“ Tato osoba může předávat informace zbytku rodiny a předejde se tak zbytečným telefonním hovorům. Můžete se cítit znepokojení, že jste si nemohli promluvit s lékařem, když jste byli v nemocnici. Pokud tato situace nastane, je možné si domluvit s lékařem schůzku v nemocnici.
- Pište si informace z rozhovoru a nebojte se zeptat.
- Ujistěte se, zda jste na sebe zanechali kontakt (zpravidla číslo mobilního telefonu).
- Pokud mluvíte s různými zaměstnanci, může se Vám zdát, že obdržené informace jsou protichůdné. Různá vyjádření mohou způsobit zmatek, proto se zeptejte svého lékaře (ošetřující lékař Vašeho blízkého).

Pečujte o sebe

Můžete se cítit fyzicky i psychicky vyčerpání, proto spěte a jezte pravidelně, jak Vám to situace dovoluje.

Je pouze na Vás, kolik času strávíte u lůžka nemocného. Někdy můžete pociťovat obavy z opuštění Vašeho blízkého. Myslete ovšem na to, že odpočinek je pro Vás velmi důležitý. Pokud chcete zůstat delší dobu, přerušte návštěvu, projděte se, dejte si kávu. Toto období je pro Vás velmi stresující a emocionálně vypjaté. Je vhodné nechat se do nemocnice dovézt.

Pokud budete cítit, že sami potřebujete pomoc, řekněte si o ni. Je možné kontaktovat psychologa, nebo kaplana.

Slovník častých pojmů na JIP

- ❖ **Ventilátor:** přístroj zajišťující umělé dýchání. Dýchá za pacienta, nebo mu s dýcháním pomáhá. Umožňuje přívod vyššího množství kyslíku.
- ❖ **Analgesedace:** takzvaný „umělý spánek.“ Jde o podávání léků, které zajišťují hluboký spánek a úlevu od bolesti. Umožňuje lepší souhru pacienta s ventilátorem.
- ❖ **Intubace:** spočívá v zavedení trubičky ústy do průdušnice. Provádí se v celkové anestezii a slouží k připojení pacienta k ventilátoru. Pacient s trubičkou nemůže mluvit.
- ❖ **Tracheotomie:** spočívá v zavedení trubičky (kanyly) do průdušnice přímo malým otvorem na krku. Slouží rovněž k připojení nemocného k ventilátoru, používá se při nutnosti dlouhodobé umělé ventilace (řádově týdny).
- ❖ **Extubace:** vytažení trubičky z průdušnice. Provádí se tehdy, jeli pacient při vědomí a může sám dostatečně dýchat a odkašlávat.
- ❖ **Monitor:** počítač, který nepřetržitě hlídá všechny základní životní funkce pacienta (množství kyslíku, krevní tlak, srdeční rytmus).
- ❖ **Centrální žilní katetr:** umělohmotná hadička zavedená do velké žíly na krku, pod klíční kosti nebo v třísele. Používá se k rychlému a účinnému podání léků, infuzí a výživy.
- ❖ **Nazogastrická sonda:** trubička zavedená nosem do žaludku slouží k odsávání sekretů nebo k umělé výživě pacienta.
- ❖ **Nozokomiální infekce:** je nákaza získaná v nemocnici. Může být velmi závažná, a to zejména pokud zasáhne kriticky nemocné pacienty.
- ❖ **Sepse:** laicky „otrava krve.“ Zaplavení organismu bakteriemi, které může vést k selhávání životně důležitých orgánů (srdce, plíce, ledviny).
- ❖ **Hemodialyzační přístroj:** je určen k očišťování krve a používá se při selhávání funkce ledvin. Vyžaduje zavedení speciální silné hadičky do žíly v třísele či na krku.
- ❖ **Výuka a výzkum:** na našem oddělení se uskutečňuje výuka mediků a také výzkum. Týká-li se Vašeho blízkého nebo případně Vás, budete o něm vždy informováni.

Vyrovňování se se ztrátou

Ztráta může obsahovat ztrátu nezávislosti, ztrátu fyzických schopností, či ztrátu života. Smutek je normální reakce na ztrátu. Je to proces, který nastává průběhem času. Intenzita a doba smutku je ovlivněna našim dojetím ze ztráty a významem vztahu se zemřelou osobou a rovněž našimi schopnostmi se se ztrátou vyrovnat, historií vztahu a podporou od okolí. Smutek může ovlivnit naše životy ve všech směrech a může si vzít fyzickou, emocionální i duševní daň.

Reakce na ztrátu svého blízkého

Smutek pokračuje i po smrti našeho blízkého. Může následovat období otupělosti a paniky ihned po smrti, kdy se ztráta zdá neskutečná. Tento stav je obvykle následován obdobím intenzivních emočních projevů a bolesti, když se ztráta stává realitou. Rodina a přátelé budou muset pozměnit své aktivity a vztahy, jak se budou uzpůsobovat životu bez zesnulé osoby. Později se postupně budou emocionální projevy uklidňovat. Ti, co drží smutek, jsou nabádáni, aby se o sebe dobře starali a zůstali v kontaktu se svými lékaři, kteří mohou sledovat jejich zdraví. Na této bolestné cestě může pomoci i podpora psychologa a psychiatra nebo duchovní útěcha kaplana.

Považujte tento text za základní informaci, která Vám usnadní komunikaci s personálem našeho oddělení a orientaci ve složité životní situaci. Tým našeho oddělení Vám při tom bude vždy nápomocen.